

Puiul - Ioan Alexandru Bratescu-Voinesti

Intr-o primavara, o prepelita aproape moarta de oboseala — ca venea de departe, tocmai din Africa — s-a lasat din zbor intr-un lan verde de grau, la marginea unui lastar. Dupa ce s-a odihnit vreo cateva zile, a inceput sa adune betigase, foi uscate, paie si fire de fan si si-a facut un cuib pe un mosoroi de pamant, mai sus, ca sa nu i-l ineece ploile; pe urma, sapte zile de-a randul a ouat cate un ou, in tot sapte oua mici ca niste cofeturi si a inceput sa le cloceasca. Ai vazut cum sta gaina pe oua? Asa sta si ea, doar ca ea in loc sa stea in cotet, sta afara in grau; si ploua, ploua de varsata si ea nu se misca, ca nu cumva sa patrunda o picatura de ploaie la oua. Dupa trei saptamani i-au iesit niste pui draguti, nu goi ca puii de vrabie, imbracati cu puf galben ca puii de gaina, dar mici, parca erau sapte gogosi de matase, si au inceput sa umble prin grau dupa mancare. Prepelita prindea cate o furnica, ori cate o lacusta, le-o firimitea in bucatele mici, si ei, pic! pic! pic! cu cioculetele lor, o mancau numaidecat. Si erau frumosi, cuminti si ascultatori; se plimbau primprejurul mamei lor si cand ii striga: “Pitpalac!” repede veneau langa ea. Odata, prin iunie, cand au venit taranii sa secere graul, al mai mare dintre pui n-a alergat repede la chemarea ma-sii, si cum nu stia sa zboare, hat! l-a prins un flacau sub caciula. Ce frica a patit cand s-a simtit strans in palma flacaului, numa, el a stiut; ii batea inima ca ceasornicul meu din buzunar; dar a avut noroc de un taran batran, care s-a rugat pentru el: — Lasa-l jos, ma Marine, ca e pacat de el, moare. Nu-l vezi ca de-abia e cat luleaua?!

Cand s-a vazut scapat, fuga speriat la prepelita sa-i spuie ce-a patit. Ea l-a luat, l-a mangaiat si i-a spus: — Vezi ce va sa zica sa nu ma asculti? Cand te-i face mare, o sa faci cum ai vrea tu, dar acum, ca esti mic, sa nu iesi niciodata din vorba mea, ca poti sa patesti si mai rau. Si asa traiau acolo linistiti si fericiti. Din seceratul graului si din ridicarea snopilor se scuturasera pe miriste o groaza de boabe cu care se hraneau si, macar ca nu era vreo apa prin apropiere, nu sufereau de sete, ca beau dimineata picaturi de roua de pe firele de iarba. Ziua, cand era caldura mare, stau la umbra in lastar; dupa-amiaza, cand se potolea vopia, ieseau cu totii pe miriste; iar in noptile racoroase se adunau gramada, ca sub un cort, sub aripile ocrotitoare ale prepelitei.

Incet-incet puful de pe ei s-a schimbat in fulgi si in pene, si cu ajutorul mamei lor au inceput sa zboare.

Lectiile de zbor se faceau dimineata spre rasaritul soarelui, cand se ingana ziua cu noaptea, si seara in amurg, caci ziua era primejdios din pricina heretilor, care dadeau tarcoale pe deasupra miristii. Mama lor ii aseza la rand si ii intreba: “Gata?” “Da”, raspundeau ei. “Una, doua, trei!” Si cand zicea “trei”, frrr! zburau cu totii de la marginea lastarului tocmai colo langa cantonul de pe sosea si tot asa indarat. Si mama lor le spunea ca-i invata sa zboare pentru o calatorie lunga, pe care trebuiau s-o faca in curand, cand o trece vara. “Si o sa zburam pe sus de tot, zile si nopti, si o sa vedem dedesubtul nostru orase mari si rauri, si marea.”

Intr-o dupa-amiaza pe la sfarsitul lui august, pe cand puii se jucau frumos in miriste imprejurul prepelitei, aud o caruta venind si oprindu-se in drumeagul de pe marginea lastarului. Au ridicat toti in sus capetele cu ochisorii ca niste margele negre si ascultau. “Nero! inapoi!” s-a auzit un glas strigand. Puii n-au priceput; dar mama lor, care intelesese ca e un vanator, a ramas incremenita.

Scaparea lor era lastarul, dar tocmai dintr-acolo venea vanatorul. Dupa o clipa de socoteala, le-a poruncit sa se pituleasca jos, lipiti cu paman-tul, si cu nici un pret sa nu se miste.

— Eu o sa zbor; voi sa ramaneti nemiscati; care zboara, e pierdut. Ati inteles?

Puii au clipit din ochi c-au inteles si au ramas asteptand in tacere. Se auzea fasaitul unui caine care alerga prin miriste si din cand in cand glasul omului:

— Unde fugi? inapoi, Nero!

Fasaitul se apropie — uite cainele: a ramas impietrit cu o laba in sus, cu ochii tinta inspre ei.

— Nu va miscati, le sopteste prepelita si se strecoara binisor mai departe. Cainele paseste incet dupa ea. Se apropie grabit si vanatorul. Uite-l: piciorul lui e acum asa de aproape de ei, incat vad cum i se urca o furnica pe carambul cizmei. Vai! cum le bate inima. Dupa cateva clipe prepelita zboara ras cu pamantul, la doi pasi de la botul cainelui, care o urmareste; vanatorul se departeaza strigand: “Inapoi! inapoi!” Nu poate trage, de frica sa nu-si impuste cainele; dar prepelita se preface asa de bine ca e ranita, incat cainele vrea cu orice pret s-o prinda; iar cand socoteste ea ca e in afara de bataia pustii, zboara repede spre lastar. In vremea asta puiul al mai mare, in loc sa stea nemiscat ca fratii lui, dupa cum le poruncise ma-sa, zboara; vanatorul ii aude paraitul zborului, se intoarce si trage. Era cam departe. O singura alica l-a ajuns la aripa. N-a picat, a putut zbura pana in lastar; dar acolo, de miscarea

aripii, osul — la inceput numai plesnit — s-a crapat de tot, si puiul a cazut cu o aripa moarta. Vanatorul, cunoscand desimea lastarului si vazand ca trasese intr-un pui, nu s-a luat dupa dansul, socotind ca nu face truda de a-l cauta prin lastar. Ailalti pui nu s-au miscat din locul unde-i lasase prepelita. Ascultau

in tacere. Din cand in cand se auzeau pocnete de pusca si glasul vanatorului strigand "Apporte!" Mai tarziu caruta s-a indepartat inspre vanator pe drumeagul lastarului; incet-incet pocnetele si strigatele s-au pierdut, s-au stins, si in tacerea serii care se lasa nu se mai auzea decat cantecul greierilor; iar cand s-a innoptat si rasarea luna dinspre Cornatel, au auzit deslusit glasul mamei lor chemandu-i din capul miristii: "Pitpalac! pitpalac!" Repede au zburat inspre ea si au gasit-o. Ea i-a numarat: lipsea unul.

— Unde e nenea?

— Nu stim, a zburat. Atunci prepelita disperata a inceput sa-l strige tare, mai tare, ascultand din toate partile. Din lastar i-a raspuns un glas stins: "Piu! piu!"... Cand l-a gasit, cand i-a vazut aripa rupta, a inteles ca era pierdut; dar si-a ascuns durerea, ca sa nu-l deznadajduiasca pe el... D-atunci au inceput zile triste pentru bietul pui; se uita cu ochii plansi cum fratii lui se invatau la zbor dimineata si seara; iar noaptea, cand ailalti adormeau sub aripa mamei, el o intreba cu spaima:

— Mama, nu e asa ca o sa ma fac bine? Nu e asa c-o sa merg si eu sa-mi arati cetati mari si rauri, si marea?

— Da, mama, raspundea prepelita, silindu-se sa nu planga.

Si a trecut vara. Au venit taranii cu plugurile de au arat miristea; prepelita s-a mutat cu puii intr-un lan de porumb de alaturi; dar peste catava vreme au venit oamenii de au cules porumbul, au taiat cocenii si au intors locul; atunci s-a mutat in niste parloage din marginea lastarului. In locul zilelor mari si frumoase au venit zile mici si posomorate, a inceput sa cada bruma si sa se rareasca frunza lastarului. Pe inserate se vedeau randunici intarziate zburand in rasul pamantului, ori palcuri de alte pasari calatoare, iar in tacerea noptilor friguroase se auzeau strigatele cocorilor, mergand toate in aceeasi parte, catre miazazi. In inima bietei prepelite era o lupta sfasietoare. Ar fi vrut sa se rupe in doua: jumătate sa plece cu copiii sanatosi, care sufereau de frigul toamnei inaintate, iar jumătate sa ramaie cu puiul schilod, care se agata de ea cu disperare. Sufierea dusmanoasa a crivatului, pornita fara veste intr-o zi, a hotarat-o. Decat sa-i moara toti puii, mai bine numai unul — si fara sa se uite inapoi, ca sa nu-i slabeasca hotararea, a zburat cu puii zdraveni, pe cand al ranit striga cu deznadejde:

— Nu ma lasati! Nu ma lasati!

A incercat sa se tarasca dupa ei, dar n-a putut, si a ramas in loc, urmarindu-i cu ochii pana au pierit in zarea dinspre miazazi. Peste trei zile, toata preajma era imbracata in haina alba si rece a iernii. Dupa o ninsoare cu viscol, urma un senin ca sticla, aducand cu dansul un ger aprig. La marginea lastarului, un pui de prepelita, cu aripa rupta, sta zgribulit de frig. Dupa durerile grozave de pana adineaori, urmeaza acum o piroteala placuta. Prin mintea lui fulgera crampeie de vedenii... miriste... un caramb de cizma pe care se urca o furnica... aripa calda a mamei. Se clatina intr-o parte si intr-alta, si pica mort, cu degetele ghearei impreunate ca pentru inchinaciune.